

СВЯТЛО РАМПЫ

ПІНІГІНА
НЕ ЗРАЗУМЕЛІ

СТАР. 5

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ТУТ ІЦЯПЕР

СТАР. 7

2009-Ы: СПОРТ

ЧАГО
ДАСЯГНУЛІ

30.12.09-13.01.10 г.

2010: ЦІ АБВАЛІЦЦА НАШ РУБЕЛЬ?

Напрыканцы гэтага года шмат хто з нашых суайчыннікаў думае пра пачатак года наступнага: ці не ляснуцца грунтоўна рублёвыя ўклады ў банках?

Як гэта здарылася сёлета 1 студзеня, калі нацыянальная грошовая адзінка дэвальвавалася на 20 працэнт. Адзін мой калега, які дагэтуль абмяжоўвае сябе і сваю сям'ю амаль ва ўсім (збірае на жыллё), страсці тады на рублёвых дэпазітах ні многа ні мала каля 4 тысяч долараў. Як ён прызнаўся мне пазней, выкарасківаца з поўнай прастрацці прыйшлося з дапамогай урча.

Што ж нас чакае на гэты раз?

АПТЫМІЗМУ НАЦБАНКА МОЖНА ПАЗАЙЗДРОСЦІЦЬ

Статыстыка Нацыянальнага банка на гэты конт гучыць дасціткова аптымістычна. За студзень — каstryчнік гэтага года рублёвыя ўклады па сваім росце началі нават перавышаць інвалютны! Напрыклад, за той жа каstryчнік дэпазіты насыльніцтва ў рублях выраслі на 319,26 мільярда рублём, альбо на 4,4 працэнта, а дэпазіты ў інвалюце — на 18,4 мільёна долараў, альбо на 0,5 працэнта.

Праўда, пры гэтым пры-

Куды ўкладваць свае гроши — вось у чым пытанне

вабнасць рублёвых дэпазітаў была дасягнута за кошт фантастычна высокіх ставак, якія часам дасягалі ажно 22 працэнтаў!

падкрэсліваюць, што ні напрыканцы гэтага года, ні на пачатку наступнага нічога рэзкага і непрыемнага з беларускім рублём не адбудзеца. Больш

На пачатак лістапада ўклады насыльніцтва ў насыльніцтве складалі каля 7,52 трыльёна рублёў, у замежнай — амаль 3,5 мільярда долараў.

Аптымістычна глядзяць на будучыню банкаўскіх ўкладаў насыльніцтва і адказныя асобы Нацбанка. Асабліва там

за тое, у галоўнай фінансавай установе краіны заяўляюць, што "зраз у эканоміцы краіны, у яе замежнаэканамічным сектары, сфарміраваліся ўсе неабходныя перадумовы, якія дазваляюць і надалей падтрымліваць курс на стабільным узроўні. У сувязі з гэтым на працягу ўсяго наступнага года прадугледжваецца падтрыманне курсу беларускага рубля на ўзроўні кошыка замежных валютаў у межах калідора вагання +/-10% у адносінах да яго кошту, што склаўся да канца 2009 года".

ДАВЕДКА ТІЦ

Па выніках студзеня — лістапада 2009 года Беларусь заняла другое месца сярод краін былога СССР па росце спажывецкіх коштаў. Пра гэта сведчыць аналіз даных насыльніцтвенных органаў статыстыкі, праведзены БелаПАН.

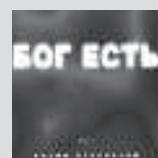
На працягу першага квартала Беларусь лідзіравала па гэтым паказчыку, па выніках красавіка саступіла першынство Украіне, у чэрвені прапусціла наперад Расію, а ў каstryчніку зноў апярэдзіла яе.

Ва Украіне з пачатку года цэны выраслі на 11,3%, у Беларусі — на 8,7%, у Расіі — на 8,4%. Далей ідуць Казахстан (5,6%), Таджыкістан (4,8%), Арменія (4,5%), Грузія (3,1%) і Літва (1,5%). У Азербайджане цэны знізіліся на 0,1%, у Малдове — на 0,5%, Латвіі — на 0,7%, Кыргызстане — на 1%, Эстоніі — на 2%.

Заканчэнне на стар. 3

ПАДЗЕЯ

ВЕЛЬМІ ХОЧАЦЦА, КАБ БОГ БЫЎ...

Аляксандар Лукашэнка за два дні да Новагагода падводіць вынікі

2009-га. У Нацыянальную бібліятэку на прэсавую канферэнцыю кірауніка беларускай дзяржавы запрошаны прадстаўнікі цэнтральных і рэгіянальных СМИ.

З незалежных медыя запрошаны агенцтва Бела-ПАН, БДГ, «Белорусы и рынак». Прадстаўнікі «Нашай нівы», «Народнай волі», «Новага часу», якія былі на сустрэчы беларускіх журналістаў з расійскім прэзідэнтам Дзмітрыем Мядзведзевым, на прэсавую канферэнцыю да беларускага кірауніка не запрошаны.

Мы прапануем вашай увазе только невялічкі кавалак гэтай прэсавай канферэнцыі.

Аляксандар Лукашэнка: «Не ўбій і гэтак далей. А паглядзіце, што ў нас творыцца. Мы ўжо яўна пераступаем напрамую Божыя запаветы. Адсюль усе гэтыя крызісы...»

Часта кажуць, палітыка — справа брудная. Катэгарычна з гэтым нязгодны. Вось колькі я буду ў гэтай палітыцы, столькі змагаюся і буду супраць гэтага змагацца... Я хачу, каб палітыка была не бруднай, а шчырай. У гэтым галоўнае маё прызначэнне служэння не толькі народу, але і Богу. Дай Бог, каб ён толькі быў!..

Я вельмі хачу, каб Бог быў. Каб ён надаваў нам па галаўе — табе, і мне, і рассудзіў справядліва».

ЯКАЯ ПАДЗЕЯ Ў 2009 ГОДЗЕ БЫЛА ДЛЯ ВАС НАЙБОЛЬШ РАДАСНАЙ?

**АЛЕСЬ АНЦІПЕНКА,
ФІЛОСАФ:**

**“ПАЧАЎ МЯНЯЦЦА Ў
ЛЕПШЫ БОК”.**

— Я нарэшце зразумеў, што цэла чалавека неразумнае. І гэта скандал для інтэлекту, калі ён не можа кіраваць нашым целам. Асабіста я пачаў пазбаўляцца ад гэтага глупства і скінуў яго трыццаць кілаграмаў (г.зн. тлушчу).

Другая радасная і вясёлая рэч заключаецца ў tym, што паколькі ў краіне ніякіх змен не адбываецца, то я пачаў мяняцца сам. І, як падаецца, у лепшы бок. Так што для мяне гэты год вельмі плённы. Спадзяюся, што наступны будзе такім жа. А нядайна ў адной мудрай книжцы я прачытаў, што насамрэч, калі мы мяняемся ў лепшы бок, то больш верагодным становіцца тое, што свет таксама зменіцца ў tym жа кірунку.

УЛАДЗІМІР АРЛОЎ, ПІСЬМЕННИК:

“ДЛЯ ПІСЬМЕННІКА ГАЛОЎНАЕ — ВЫДАННЕ КНІГ”.

— Галоўная падзея ў жыцці пісьменніка, — гэта, напэўна, выданне яго кніг. І якраз у адыходзячым годзе выйшла кніжка маіх вершаў “Усё па-ранейшаму, толькі імёны змяніліся”. Яна мне вельмі дарагая tym, што я пачаў пісаць яе, па сутнасці, у аддзяленні рэанімацыі год назад, пасля тэрміновай аперацыі, якую мне зрабілі на сэрцы. Ну, і таму я лічу, што ў гэтай кніжцы адлюстравалася мae ўжо крыху іншое бачанне свету. А ў Гданьску, у вядомымпольскім выдавецтве “Слова. Вобраз. Тэрыторыя”, выйшла моя кніжка “Паром праз Ля-Манш”. Таксама паэтычная, у перакладзе на польскую мову. Гэтая кніга ўздельнічае ў шорт-лісце намінантай на заснаваную мэрыяй Гданьска міжнародную прэмію “Еўрапейскі паэт свабоды”, якая будзе прысуджацца ўвесну 2010 года.

Спадзяюся гэту прэмію атрымаць.

**АНТОН АСТАПОВІЧ, СТАРШЫНЯ РЭСПУБЛІКАНСКАГА
САВЕТА БЕЛАРУСКАГА ДОБРАХВОТНАГА ТАВАРЫСТВА
АХОВЫ ПОМНІКАЎ ГІСТОРЫІ І КУЛЬТУРЫ**

“ДЗЯРЖАВА ПАЧЫНАЕ РАЗУМЕЦЬ КАШТОУНАСЦЬ ГІСТАРЫЧНАЙ СПАДЧЫНЫ”.

— Вельмі прыемна, што дзяржава павярнулася тварам да проблемы захавання гісторычнай спадчыны. Гэта і стварэнне грамадскай назіральнай камісіі, і зусім іншая праца з боку Міністэрства культуры, што вельмі абнадзейвае. Паказальная аб'екты: Mip і Нясвіж. Усё ж такі цяпер работы там вядуцца зусім па-іншаму, і па-іншаму аблімкоўваюцца ўсе праектныя прапановы. Гэта стала набыткам грамадскасці. І, прынамсі, ужо ставіцца адэкаватная пытанні аб вяртанні згаданым аб'ектам таго зневяднага выгляду, які яны мусіць мець.

2009-ы для кожнага з нас быў вельмі розным

А засмучае тое, што ў сцяне непараузмення яшчэ вельмі мала трэшчынак. Яе трэба яшчэ расхістваваць і расхістваваць, пакуль на ўсіх узорынях нашай дзяржавы чынавенства зразумее каштоўнасць беларускай культурнай спадчыны. Калі гаварыць пра гісторычныя цэнтры гарадоў, то горадабудаўнічая сучасная палітыка праводзіцца цалкам з парушэннем закона аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны. У Мінску ні на ёту не скрунуліся праблемы, звязаныя з гісторычным цэнтрам. Прыймае тое, што ў нашай дзяржавы нібыта адбываецца раздваенне асобы: левая рука не ведае, што робіць правая. Левая быццам пачынае выпраўляць сітуацыю, а правая ўсё роўна працягвае руйнаваць.

АЛЕСЬ ПУШКІН, МАСТАК:

“Я УПЕРШЫНЮ НЕ БЫЎ АРЫШТАВАНЫ”.

— У мяне адбыліся дзве вельмі важныя падзеі: адна добрая і адна вельмі благая. Сёлета 25 сакавіка, у дзень Волі, я ладзіў пленэр вольнасці на цэнтральным пляцы свайго мястэчка Бобр. І упершыню ў жыцці не быў арыштаваны. Я цэлы дзень пісаў карціну, мяне не затрымалі, не судзілі, не выпісалі штраф. Напісаў “Карціну вольнасці” пад нацыянальным сцягам. І дзякуючы тому, што быў вольны, я змог пасля з'ездэйці і ў Амстэрдам, і ў Польшчу, і ў Нарвегію, і ў Швецыю, і ва Украіну. Гэта добрая падзея.

А дрэнная навіна заключаецца ў tym, што 27 лістапада памерла ад раку Маргарыта Стойбуйская, жанчына, якая ў 1992 годзе нарадзілася ад мяне дачушку Аню. (Сёлета Аня паступіла ў Акадэмію мастацтваў.) Гэта, канечне, вельмі сумна. Я не чакаў, што ў мaim жыцці адбудуцца такія калізіі: і нараджэнне дзіцяці ад рускай жанчыны, і яе смерць.

**ВОЛЬГА ЦЯРЭШЧАНКА, АЎТАРКА І ВЫКАНАЎЦА ПЕСЕНЬ:
“Я СТАЛА БАБУЛЯЙ”.**

— У мяне нарадзіліся дзве ўнучкі — Дамініка і Караліна. Змяніўся мой статус: я стала бабкай. У новай ролі адчуваю сябе выдатна. Абсалютна няма ніякага нявидання, страху, дыскамфорту. І адчуванне такое, быццам гэта я нарадзіла. Дарэчы, майму сыну ўжо пятнаццаць гадоў. Як быццам іх і не было. Так выдатна ўсё памятаю, магу і разбіраюся!

**ЛЯВОН ВОЛЬСКІ, ЛІДАР ГУРТА “N.R.M.”:
“ВЕЛЬМІ ПЛЁННЫ ГОД”.**

— Я зрабіў новы праект — песні на вершы беларускіх хрыстаматыйных паэтаў. “N.R.M.” нарэшце спыніў сваё маўчанне. Быў вельмі паспяховы канцэрт у КЗ “Мінск”. Шмат чаго было. Знялі казку наявогоднюю. Адбыўся праект, якога няма нідзе: дванаццаць песен у стылі 60-х гадоў. І аўдыё, і відэа. Каравац, шмат папрацавалі сёлета.

2010: ЦІ АБВАЛІЦЦА НАШ РУБЕЛЬ?

Заканчэнне.

Пачатак на стар. 1

ЗАМОЎЧАНЫЯ ЛІЧБЫ

Праўда, там "сарамліва" замоўчаюць, што знешняя запазычанасць літаральна за апошнія гады вырасла з 5 да 21 мільярда долараў!

I зараз мы куплем тавару на 6 мільярдаў "зялёных" больш, чым іх прадаём.

A нейкіх маштабных структурных змен у нашай эканоміцы не адбываецца і не мае адбыцца.

Ці можна пры такім падыходзе разлічваць на стабільнасць нацыянальнай грошавай адзінкі ў 2010 годзе?

Былы старшыня Нацыянальнага банка Станіслаў Багданкевіч у каментары для "Тут і цяпер" сказаў, што збольшага, напэўна, можна: "Сапраўды, у нашай эканоміцы скласася, мякка кажучы, не вельмі спрыяльная сітуацыя. Але пакуль у нас ёсьць доступ да знешніх ресурсаў, што пакуль (ключавое слова — "пакуль") дазваляе айчыннай банкаўскай сістэме даволі ўпэўнена глядзець у заутрашні дзень".

Напомнім, што літаральна на днях Міжнародны валютны фонд (МВФ) выдзеліў нашай краіне чарговую траншу крэдыту ў 699 мільёнаў долараў. Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця (ЕБРР) даў нам у доўг плаўмільярда долараў. Ашчадны банк Расіі, які нядайна

Станіслаў Багданкевіч лічыць, што падстаў хваляваца на конні сваіх банкаўскіх зберажэнняў няма. Пакуль

купіў з усімі "трыбухамі" наш Белпрамбудбанк, паабязаў прывесці сюды інвестыцыі як мінімум на 1 мільярд долараў. Акрамя таго, паводле сцвярджэння віце-прэм'ера краіны Андрэя Кабякова, Кітай на поўным сур'ёзе сабраўся выдзеліць Беларусі аж 5,7 мільярда долараў. Беларускія ўлады збіраюцца нарэшце развітацца з самымі "смачнымі" кавалкамі беларускай нерухомасці — нафтаперапрацоўчымі заводамі дый іншымі, пакуль яшчэ ліквіднімі прадпрыемствамі.

Праўда, тут ёсьць некалькі "але".

ПЕРШАЕ "АЛЕ"

Прэм'ер-міністр краіны Сяргей Сідорскі запатрабаваў ад органаў дзяржкіравання "безумоўнага выканання" ў 2010 годзе росту эканомікі на 11-13 працэнтаў, што быў зацверджаны презідэнткім указам. Як лічыць Станіслаў Багданкевіч, гэта ўяўляе непрыхаваную

пагрозу дабрабыту простых грамадзян: "Калі гэты прогноз "наверсе" вырашаець выконваць на поўным сур'ёзе, то гэта непазбежна пацягне за сабой інфляцыю, і ў выніку — абысцэньванне грошей".

ДРУГОЕ "АЛЕ"

Ніхто дакладна не ведае, як стане паводзіць сябе сусветная эканоміка ў наступным годзе. Наш эксперт **Сяргей Стрыгун** лічыць, што да новых катализмуў у фінансавай сферы мы не готовы: "Амаль усе цяперашнія знешнія і ўнутраныя рэсурсы мы вычарпалі. Да новых выклікаў наш немадэрнізаваны і сацыяльна арыентаваны эканамічны сектар не "акліматызаваны". I калі гэтыя выклікі ўсе ж будуць месьца, то наступствы для беларусі і яе радавых грамадзян (у тым ліку іх зберажэнняў) могуць быць больш чым сумнімі".

ТРЕЦЯЕ "АЛЕ"

I, пэўна, асноўнае. Разлічвацца за цяперашнія астронамічныя дзярогі і продаж "фамільнага срэбра" прайдзеца не толькі дзесяцям і ўнукам, а, цалкам магчыма, і цяперашняму пакаленню сталых беларусаў. Сяргей Стрыгун лічыць сённяшнюю эканамічную палітыку ўлады недальнабачнай: "Калі паглядзеце на рэчы цвяроза, то, пэўна, у наступным годзе нашым суйчыннікам не варта асабліва турбавацца за свае зберажэнні. Але

ж наступяць 2011-ты, 2012-ты, 2015-ты гады, калі прыйдзеца плаціць па даўгавых ававязках і пры гэтым захоўваць прывабнасць захоўвання грошей у банках. Як гэта можна зрабіць пры цяперашнім абыходзе з реальным сектарам эканомікі, асабіста я не ведаю".

У ЧYМ ЗАХОЎВАЦЬ СВAЕ ГРОШЫ У БАНКАХ?

Праўда, апошняя перасцярогі з'яўляюцца пакуль пагрозамі будучых гадоў. Тых, хто мае гроши, цікавіць, як з імі найлепш абысціся сёння ці заўтра.

Станіслаў Багданкевіч ужо доўгі час захоўвае свае асабістые зберажэнні ў доларах: "Я веру (і думаю, што небеспадстаўна) у тое, што амерыканская эканоміка хутчэй, чым еўрапейская выйдзе з крызісу. Што тычицца іншых людзей, якія маюць дастатковая вялікія сумы грошей, то магу парыць традыцыйнае: працягніць на роўну захоўвайце іх у доларах, еўра, беларускіх і расійскіх рублях. Хто хоча атрымаць максімальна вялікі даход ад сваіх банкаўскіх укладаў, можа паспрабаваць зрабіць іх усё ў нацыянальнай валюце".

Але пры гэтым вядомы эканаміст раіць максімальна пільна адсочваць стан беларускай эканомікі, асабліва яе фінансавай сістэмы, і старацца класіці свае грошкі на кароткачасовыя дэпазіты.

ВІТАР АЛЯШКЕВІЧ

Напярэдадні свят уся міліцыя Брэстчыны пераведзена на ўзмоўненыя варыянты нясення службы. Ахову правапарадку падчас святавання Новага года і Каляд будуць забяспечваць каля 1500 супрацоўнікаў міліцыі.

Меры для маштабных гулянняў прыняты асаблівия. Як паведаміў намеснік начальніка УУС Брэсцкага аблвыканкама Уладзімір Харык, месцы

ПРАЙСЦІ КПП, І ПАТРАПІЦЬ НА ЕЛКУ

правядзення масавых мерапрыемстваў будуць агароджвацца турнікетамі, а пропуск гледачоў будзе ажыццяўляцца толькі праз кантрольна-правпускныя пункты з выкарыстаннем стацыянарных і ручных металашукальнікаў.

— Каб пазбегнуць непрадбачаных сітуаций, — патлумачыў Уладзімір Дзмітрыевіч, — на мерапрыемства не будуць

пускаць п'яных грамадзян. Але і ізаляваць іх ніхто не збираецца. Наша мэта — высветліць, дзе жыве чалавек, і праводзіць яго да месца жыхарства. У ізялятар часовага ўтрымання будзем накіроўваць асабліва злосных парушальнікаў.

Асобнае пытанне: кантроль за гандлем і выкарыстоўваннем піратэхнікі. Так, супрацоўнікі міліцыі разам з прадстаўнікамі падатковай інспекцыі ўжо правялі больш за 1200 падобных адпрацовак на рынках, у крамах і ларках. 72 грамадзяніны з Брэста, Пінска і Пружан прысягнуты да адміністрацыйнай адказнасці, канфіскавана больш за 80 тысяч штук піратэхнічных

вырабаў.

Акрамя традыцыйных метадаў кантролю, міліцыя будзе адсочваць сітуацыю з дапамогай камер відэаназірання. Толькі на галоўной плошчы Брэста іх шэсць. Цяпер падобная тэхніка ўсталявана ва ўсіх гарадах вобласці ў месцах масавага збору грамадзян.

Разам з МНС праводзяцца праверкі забаўляльных установ на прадмет грамадзянскай і пажарнай бяспекі. На жаль, "хромых лошадей" у вобласці цэлы "табун". Iх колькасць, як і назвы саміх установ, Уладзімір Харык не называў, але паведаміў, што парушэння выяўленае ўжо шмат.

НАТАЛЛЯ ФЁДАРАВА

УВАГА!

Міліцыя просіць ад праносу ў месцы правядзення гулянняў буйнагабарытных сумак, выбухова-небяспечных, лёгкіх на загаранне і колюча-рэжучых вырабаў. Такія прадметы, а таксама напіткі ў шклянай тары, тэтрапакетах і цёмных пластыковых бутэльках будуць канфіскаваны. Катэгарычна забаронена праносіць і распіваць на ёлцы алкагольныя напіткі і піва.

Кажуць: як год сустрэнеш, так яго і правядзеш. Але ў 2009-м гэтае правіла не спрацавала.

АБЯЦАЦЬ — НЕ ВЫКОНВАЦЬ

1 студзеня, ледзь прадраўшы вочы, беларусы даведаліся пра 20%-ную дэвальвацыю рубля. Гэта сталася тым большай нечаканасцю, бо літаральна на некалькі гадзін раней у навагоднім віншаванні Аляксандр Лукашэнка абяцаў, што ніякіх узрушэнняў не будзе.

Грамадства апанавала паніка. Тыя, хто меў зберажэнні ў беларускіх рублях, рынуліся ў крамы, дзе яшчэ па старых коштах набывалі плазменныя тэлевізоры, лядоўні ды іншую побытавую тэхніку (часцяком па 3-5 асбонікаў).

Чуткі хадзілі адна страшней за другую. Казалі, што ўжо напрыканцы студзеня долар будзе каштаваць каля 4000 рублёў, а эканоміку краіны неўзабаве чакае сапраўдны калапс.

Аднак з дапамогай звонку ўлада здолела ўтрымаць кантроль над сітуацыяй. І хто, вы думаецце, выратаваў афіцыйны Мінск? Той самы Міжнародны валютны фонд, які некалькі гадоў таму Лукашэнка ахрысьціў "жуулём".

Крэдыты МВФ прыйшлі ў самы крытычны для рэжыму момант. Каб не заходнія гроши, золатавалютныя рэзервы Беларусі былі ў вычарпаны ўжо ў красавіку. І гэты чыннік сведчыў пра тое, што ў варунках паміж нашай краінай і Захадам сапраўды пачалася новая старонка. Странка, па праўдзе кажучы, зусім не бяспрэчная...

ЗАХАВАЦЬ СТАТУС-КВО ЛЮБОЙ ЦАНОЙ

Па сутнасці, Захад заплюшчыў вочы на антыдэмакратычны характар рэжыму Лукашэнкі. Беларускія ўлады трохі сіышлі рэпрэсіі супраць апазіцыі, аднак гэта была адзінай іх саступка, што да ўнутранай палітыкі. Па сутнасці, у ёй нічога не змянілася. І ўжо сёння можна прадказваць, што наступныя выбары, мясцовыя

КРОЧЫМ НА МЕСЦЫ

Беларусь выбірае ваенны саюз з Расіяй, а не з НАТО

і презідэнцкія, пройдуць па тым жа сцэнары, што і папярэднія. Спадзвы на тое, што афіцыйны Мінск паступова эвалюцыяне да ўсходніх стандартоў, марныя. Цяперашняя ўлада абсалютна свядома робіць ёсё, каб, наадварот, захаваць статус-кво.

У гандлі з Захадам актыўна выкарыстоўваючыя вонкавыя чыннікі. Галоўным з іх стала сітуацыя вакол Паўднёвой Асеціі і Абхазіі. Варта адзначыць, што Крэмль даволі сур'ёзна ціснуў на Беларусь, каб тая признала незалежнасць гэтых рэспублік, якія былі адлучаны ад Грузіі. Аднак у Мінску досыць умела цягнуць ката за хвост. Вось і на восеньскай сесіі палаты прадстаўнікоў пытанне пра Паўднёвую Асецію і Абхазію не трапіла ў парадак дня, хаця дэлегацыя дэпутатаў нават ездзіла на Каўказ, каб асабіста "разабрацца ў сітуацыі".

ПАКАЗАЦЬ ФІГУ КРАМЛЮ

Рэверансам у бок Еўрасаюза і фігай Крамлю можна таксама лічыць далу-

чэнне Беларусі да праграмы "Усходнє партнёрства". Праўда, пакуль што там больш размоў, чым спраў. Фінальны ж вынік моцна залежыць ад энтузізму краін-удзельніц, а ў лукашэнкіскага боку гэтага якраз бракуе.

Вельмі двухсэнсоўнымі цягам 2009-га атрымліваліся адносіны паміж нашай краінай і Расіяй. З аднаго боку, можна прыгадаць "малочную вайну" і наўпроставую крытыку Аляксандра Лукашэнкі на адрас Уладзіміра Пуціна. Але ж гэта ў рэшце рэшт не замінала Мінску і Маскве вырашаць досыць знакавыя пытанні кшталту агрэйду Міністэрства саюза ці стварэння "АнтыНАТА" — Калектыўных сіл аператыўнага рэагавання.

Вяртаючыся да эканомікі, варта адзначыць, што нават крэзіс не прымусіў Лукашэнку адмовіцца ад "унікальнай беларускай мадэлі". Размовы пра лібералізацыю так збольшага і засталіся размовамі (за некаторымі выняткамі кшталту спрашчэння працэдуры рэгістрацыі суб'ектаў гаспадарання). Экспарт ляскнуш амаль на палову, вававы ўнутраны прадукт трывалеца на леташнім узроўні. Правалены прамежкавы фініш на шляху да 700 долараў сярэдняга заробку, якія беларускаму народу былі абяцаны напрыканцы 2010 года.

Практычна ўвесе год краіна крочыла на месцы праз тое, што ўлада дагэтуль спадзяеца выкараскацца з крэзісу без сур'ёзных рэформ: эканамічных, палітычных і г.д. Чарговыя ўрокі не атрымалі ні кіраўніцтва краіны, ні апазіцыя, ні грамадства. Расплата за невуцтва можа аказацца вельмі жорсткай, бо адкладзеныя праблемы ўсё больш нагадваюць "міну запаволенага дзеяння", якое раней ці пазней, але абавязкова выбухнене.

ВАЛЯНЦІН СЫЧ

сувязі з рэарганізацыяй бялынічане перажылі спакойна. Калі не лічыць, зразумела, тых, каго рэарганізацыя "закранула" самым рабочым чынам, — пакінула людзей без працы. Знайсці ў пасёлку і ў раёне больш-менш прыстойную працу цяпер надзвычай цяжка, калі не сказаць "практычна немагчыма". Гэта толькі наша "самая аб'ектыўная ў свеце" статыстыка паведамляе, што беспрацоўе ў гарадскім пасёлку імкліва набліжаецца да нуля...

Вось бы хто "рэарганізаваў" гэтую службу!

ІВАН БАРЫСАЎ

БЕЗ ПРАЦЫ — 12 ЧАЛАВЕК

З паймесяца таму філіял № 701 Беларусбанка ў Бялынічах быў рэарганізаваны: па рашэнні кіраўніцтва банка ён далучаны да магілёўскага філіяла № 718 таго ж банка.

У выніку на самым парозе Новага года 12 чалавек з бялыніцкага філіяла, што стаўся цяпер Цэнтрам банкаўскіх паслуг (за саліднай называючы асноўнай хаваеца маленъкі крэдытна-разліковы ўчастак), засталіся без працы.

Рэарганізацыя непрыемна закранула і іншых людзей, бо ў сувязі з ёй некалькі

дзён не працавалі ашчадныя касы ў вёсках. Людзі не маглі аплаціць камунальныя паслугі, а таксама зняць гроши з банкаўскага рахунку для гаспадарчых патрэб, набыць альбо працягнуць валюту. Супрацоўнікі аддзяленняў тлумачылі затрымкі тым, што на іхнях камп'ютары не адразу было

ўсталявана новае праграмнае забеспечэнне.

Усё гэта адбывалася на фоне артыкула з красамоўнай назвай "Няма падстаў для хвяляванняў", з якім у раённай газеце выступіла дырэктар Бялыніцкага філіяла Беларусбанка Святлана Арахоўская. Яна запэўнівала чытачоў афіцынага раёна выдання ў тым, што рэарганізацыя не закране клиентаў банка і ўвогуле шарашовых людзей.

Канечне, дробныя нязручнасці ў работе банка ў

ПІНІГІНА НЕ ЗРАЗУМЕЛІ

У студзені 2009 года ў Купалаўскім тэатры змяніўся мастацкі кіраўнік. Ім стаў вядомы рэжысёр Мікалай Пінігін. За гэты кароткі час Пінігін паспей паставіць два спектаклі — «Вячэр з прыдуркам» і «Translations» («Пераклады»).

Змест першага добра вядомы па аднайменнай кінастужцы. А прэм'ера другога адбылася літаральна за некалькі дзён да Новага года. Спектакль распавядае пра падзеі, што адбываліся ў Ірландыі ў XIX стагоддзі. Жыхары не вялічкай вёскі Бэйле Бэг жывуць у сваім уласным свеце: у ім ёсьць гаспадарка, сям'я, кахранне, сваркі, хрэсбіны і невялічкая школа, навучэнцы якой вывучаюць архаічныя, «мертвыя» мовы: грэчаскую і лацінскую. Аднойчы ў вёску прыязджаюць англійскія вайскоўцы, прыязджаюць з адной мэтай: ператварыць ірландскі Бэйле Бэг у англійскі Бэлібэг.

Гэта не толькі гісторыя пра каналізацыю Ірландыі Англій. Гэта не толькі гісторыя пра тое, як адна мова выцясняе іншую. Перш за ўсё гэта гісторыя кахрання двух людзей — англійскага салдата і ірландскай дзяўчыны, якія размаўляюць на розных мовах і не могуць разумець адно аднаго. Гэта гісторыя пра тое, як энергія і моц сапраўднага кахрання пераадольваюць моўныя аблежаванні, пра пачуцці, якія вышэй за ўсё на свеце.

Нечакана для многіх новы спектакль паспяховаў рэжысёра Пінігіна сабраў шмат негатyўных водгукau. Магчыма, таму, што гэта твор, над якім трэба думаць, і які не

БЛІЦ-КАМЕНТАР

Валерый МАЗЫНСКИ, былы галоўны рэжысёр тэатра «Вольная сцэна»:

— Прывяду алегорыю. Я елку купіў, праўда, штучную. І цяпер увесь час думаю: да чаго я дайшоў — купіў штучную елку?! Але яна ўжо стаіць у хаце. Ілюзія такая: быццам бы і елка, але і не елка. Бо ад яе ні халадком не павеяла, калі прынёс у хату, ні паху ад яе не з'явілася, не колецца яна і не абсыпецца, у рэшце рэшт, пасля свят. А для мяне канец навагодняга свята заўсёды быў звязаны з такім своеасаблівым адчуваннем, калі ўсе выкідваюць елкі на вуліцу. І яны ляжаць таія няшчасны... Было аб чаго папакутаваць, паспачуваць нават самому сабе. А цяпер гэтага не будзе. Болку не выкінуць, а складуць да наступнага Новага года.

І галоўная ж елка краіны такая ж штучная... А з жывой ялінкай звязана столькі твораў мастацтва! А які твор мастацтва напішуць ці паставіць на сцэне з галоўнай елкі? Па-моему, ніякага...

ЕЛІЗАР'ЕЎ З'ЕХАЎ У КАІР

Там былы мастацкі кіраўнік Тэатра балета на сцэне Каірскай оперы ставіць балет «Спартак».

У Беларусі для таленту знамітага харэографа не хапіла месца. Чыноўнікі лічаць, што Елізар'еў не можа кіраваць аб'яднаным Тэатрам оперы і балета, якім цяпер кіруе былы намеснік міністра культуры, «гаспадарнік» Уладзімір Грыдзюшка.

НЯКЛЯЕЎ НАПІСАЎ ЛЕПШУЮ ДРАМУ?

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ, паэт, лаўрэат Дзяржаўнай прэмii,

ідзе з галавы нават праз тыдзень пасля прагляду. Гэта не «Паўлінка» і нават не «Тутэйшыя», дзе з большага ўсё адразу зразумела.

Пасля прэм'еры некаторыя гледачы выказвалі меркаванне, што чэргая на «Translations» дакладна стаяць не будзе: маўляў, нікто не будзе глядзець такое трызненне. І варта адзначыць, што сапраўды некаторая частка публікі знікла з залы ўжо пасля першай дзеі.

Дарэчы, «Тут і цяпер» рае сваім чытачам ўсё ж набыць квіткі на апошні спектакль Пінігіна. Каб праста мець уяўленне пра тое тэатральнае мастацтва, да якога Беларусь яшчэ не прызыўчайлася...

паведаміў для нашага выдання, што нядаўна скончыў драму «Армагедон»:

— Думаю, гэты твор будзе ў спісе лепшых за год. А можа, і не за адзін год. Бліжэйшы часам «Армагедон» выйдзе ў «Дзяяслове». Акрамя таго, падсумоўваючы вынікі 2009 асабіста для сябе, магу сказаць, на-

ступнае: тэлефанавалі з Радыё Свабода з паведамленнем пра тое, што маю книгу «Цэнтр Еўропы» прызналі лепшай книгай года.

ХАЛЕЗІН «РАЗБУДЗІЎ СПІЛБЕРГА

Пра тое, што адбываецца ў нашай краіне, вядомаму амерыканскаму рэжысёру распавялі артысты «Свабоднага тэатра», якія ў гэтым годзе гастроліявалі ў Амерыцы.

«Наша гутарка атрымала ся на дэзілленне доўгай — без малога гадзіна, і мы паспелі абмеркаваць мноства проблем: ад палітычных да творчых, — распавёў у сваім блогу драматург і мастацкі кіраўнік «Свабоднага тэатра» Мікалай Халезін. — Безумоўна, на Спілберга, як і на ўсіх звычайніх людзей, робіць уражанне тое, што ў Еўропе яшчэ ёсьць краіна, дзе існуе цензура ў сроках масавай інфармацыі і сферы культуры, дзе людзей арыштуюць за правядзенне мірных дэмансстрацый, дзе існуе забарона на дзейнасць шэрага дзярэчай мастацтва.

У нас ёсьць прынцып: у зносінах з людзьмі такога ўзроўню мы ніколі нічога не просім для сябе. Людзі падобнага калібра могуць дапамагчы ўсёй краіне, і дурным тонам будзе прасіць

«Вячэр з прыдуркам» дагэтуль збірае анилагі

іх вырашаць прыватныя праблемы, з якімі мы ў стане справіца самастойна».

Дарэчы, дзякуючы «Свабоднаму тэатру» сёня за сітуацыяй у Беларусі сочыць такія сусветныя знакамітасці, як Том Стопард, Вацлаў Гавел, Мік Джагер і іншыя.

КУРЭЙЧЫК У РОСПАЧЫ

Напрыканцы года драматург Андрэй Курэйчык звярнуўся з адкрытым лістом да намесніка міністра культуры Уладзіміра Рылаткі.

«Нікога не здзіўляе, што міністр культуры аблаяў нейкі рэстаран за тое, што там не было беларускага піва, — піша ў сваім лісце да чыноўніка Курэйчыка. — Тое, што ў беларускіх тэатрах няма беларускіх п'ес, — гэта нічога, а тое, што піва ў рэстаране не аказалася — вось гэта скандал! Цяжка сабе ўяўць, каб міністр абурана пісаў у «кнігу скаргаў» Дзяржаўнага моладзевага тэатра, якім кіруе спадар Абрамаў, і ў сталым рэпертуары якога няма НІВОДНАЙ беларускай п'есы — ні сучаснай, ні класічнай...».

АКСАНА КАРАТКЕВІЧ, спецыяльна для svabodaby.net.

Агляд іншых знакавых культурных падзеяў года чытайце на стар.6

БЕЛАРУСІЗАЦЫЯ ПАЧАЛАСЯ?

Не ставячы перад сабой задачы ахапіць усе значныя культурныя падзеі сыходзячага года, мы вырашылі спыніцца на асноўных тэндэнцыях, дзякуючы якім 2009 год і ўвойдзе ў гісторыю. Безумоўна, галоўная з іх — намёк на беларусізацыю, якой так прагнулі нацыянальна свядомыя сілы апошнія 15 год.

ЧАЛАВЕК ГОДА: ПАВЕЛ ЛАТУШКА

Несумненна, падзея № 1 у культурным жыцці Беларусі — прызначэнне на пасаду міністра культуры 36-гадовага Паўла Латушки. Адбылося гэта падчас чарговага ператрусу кадраў, які прэзідэнт Лукашэнка ажыццяўіў на пачатку чэрвеня.

Латушка займаў розныя пасады ў структуры Міністэрства замежных спраў, у тым ліку працаўай прэс-сакратаром МЗС. Ад 2002 па 2008 год быў паслом Беларусі ў Польшчы, дзе наладзіў сувязі з беларусамі Беласточчыны, папулярызаваў сярод палякаў нашу культуру.

З прыходам у Мінкульт экспамбасадара ў Польшчы, якога недзяржаўныя СМІ адразу ахрысылі "сімвалам лібералізацыі", сталі мажлівымі рэчы, аб якіх раней нельга было і марыць: натуральная беларускамоўнасць міністра, дыялог з незалежным грамадствам, агучванне ідэяў, пра якія недзяржаўныя эксперты казалі гадамі, аднак улада іх не чула.

Гэтак, выступаючы на адкрыцці V'ездад беларусаў све ту (міністр культуры наведаў форум упершыню за доўгія гады), Латушка заявіў, што не "уяўляе Міністэрства культуры без беларускай мовы" і што асабіста для яго "бела-

руская мова з'яўляецца прыярытэтнай". І сапраўды, ён не толькі пачаў перавод справа вodства на беларускую мову, але і стаў амалоджаць міністэрскую шыкты. Гэтак, пасады намесніка міністра пазбавіўся Уладзімір Грыдзюшка.

Латушка пастаўіў перад сабой задачу навесці парадак з помнікамі гісторыка-культурнай спадчыны, сотні якіх па ўсёй краіне гінучь на вачах ці вынішчаюцца гора-будаўнікамі. Гэтак, быў спынены жахлівы еўрапамонт Мірскага замка, а таксама анансаваны законапраект, які дазволіць замежнаму капиталу інвеставаць у беларускія а'бекты турыстычнага інтэрэсу.

Міністр культуры Беларусі таксама паспей сустрэцца з калегамі з Літвы і Польшчы, аб чым яноны папярэднікі нават не задумваліся. Быў падпісаны шэраг міжкурадавых дамоваў аб супрацоўніцтве, а галоўнае — узноўлены дыялог суседзяў, ад якога ўсе бакі толькі выиграюць. "Шкада тых 15 гадоў, змарнаваных на непараузменні, калі не было ніякіх контактаў, хаямы суседзі", — заявіў падчас нядаўняга візіту ў Мінск міністр культуры Польшчы Богдан Здраеўскі.

Абазнаныя людзі кажуць, што Павел Латушка ўваходзіць у вузкае кола асобаў, якія карыстаюцца даверам прэзідэнта. Нават калі гэта і не так, цяжка ўяўіць, каб хоць адзін

рэфарматарскі крок новага міністра не быў санкцыяну ваны зверху.

ТЕНДЕНЦЫЯ ГОДА: БЕЛАРУСКАЯ МОВА ВЯРТАЕЦЦА?

Яшчэ ў студзені адбылася сустрэча старшыні Таварыства беларускай мовы Алега Трусаўца з кірауніком Белдзяржтэлерадыёкампаніі Аляксандрам Зімоўскім, які паабяцаў пашырыць выкарыстанне беларускай мовы на ТВ. І сапраўды, у навінах "Першага нацыянальнага" сталі рэгулярна з'яўляцца беларускамоўныя сюжэты, а з 19 кастрычніка рэгіянальныя тэленавіны ва ўсёй краіне перайшлі на беларускую мову.

У верасні ж дзяржаўныя СМІ выйшлі з сенсацыяй: "Значная частка насельніцтва Беларусі выступае за больш шырокое выкарыстанне беларускай мовы!" Такая выснова была зроблена па выніках сацдаследавання, праведзенага Інфармацыйна-аналітычным цэнтрам пры Адміністрацыі прэзідэнта.

Цікава, што ў часе лістападаўскага перапісу насельніцтва прэзідэнт Лукашэнка назваў роднымі адразу дзве мовы — беларускую і рускую. На дзвюх мовах, паводле ягоных словаў, ён размаўляе і дома.

ІНФОРМАЦЫЯ ДЛЯ РОЗДУМУ

ПРАРЫ ГОДА: ЗАБАРОНЕНЫЯ РОКЕРЫ И НАРВЕЖСКИ БЕЛАРУС

Улетку пад Мінскам адбыўся першы "нацыянальны фестываль жывой актуальнай му-

Лявон Вольскі (NRM) можа спяваць і ў выглядзе будаўніка

зыкі «Bela Music». Унікальнасць сітуацыі ў тым, што з 2005 па 2007 год у Беларусі існавалі "чорныя спісы", якія забаранялі публічную дэйнасць найбольш вядомым рок-гуртоў на чале з "N.R.M.", «Крамай», «Палацам», «Нейра Дзюбелем». Музычная блакада цягнулася да таго часу, пакуль забароненая музыка не схадзілі на прыём да галоўнага ідэолага краіны Алега Праляскоўскага (цяпер — міністр інфармацыі). І вось у самы разгар абвешчанай уладамі лібералізацыі Мінкультуры, Мінаблівянканкам і Мінгарвыканкам выступілі суарганізаторамі музычнага фэсту з удзелам гуртоў, якія яшчэ колькі гадоў назад былі пад забаронай.

Сёння мастацкі кіраунік «Bela Music» і лідар «Палаца» Алег Хаменка не знікае з тэлеэкранаў, "N.R.M." даюць аншлагавы канцэрт у КЗ "Мінск", а «Нейра Дзюбелль» спакойна адзначае 20-годдзе. Дзівосі, ды і толькі!

Не меншым дзівам стала "Ёрабачанне-2009" у Маскве, на якім перамогу атрымаў беларус Аляксандр Рыбак. Прайда, таленавіты хлапчук разам з бацькамі пакінуў радзіму, калі яму было толькі чатыры гады, і дасягнуў усяго ў Нарвегіі. А вось выступ прадстаўніка Беларусі Пётр Ялфімав скончыўся правалам і скандалам паміж ім і Белтэлерадыёкампаніяй, якая займалася адборам і падрыхтоўкай да "Ёрабачання" ад Беларусі.

ЯЗЭП ШЧАБЛОЎСКІ

2009-Ы: КРЫХУ МЕДАЛЁЎ, ТРОХІ СКАНДАЛАЎ

Сыходзячы год не быў эпахальным для беларускага спорту. Яскравых перамог было зусім трохі, і герояў адпаведна столькі ж.

АЛІМПІЙСКІЯ ВІДЫ

У параўнанні з 2008-м, сітуацыя ў ключавых алімпійскіх відах нават пагоршылася. Да прыкладу, на Гульнях-2008 у Пекіне прадстаўнікі лёгкай і цяжкай атлетыкі прынеслі дзесяць медалей, у тым ліку два залатыя. Сёлета лёгкаатлеты з трэскам праваліліся на чэмпіянаце свету ў Берліне — ніводнай узнагароды! А ў штангісткіх знікла золата Андрэя Арамнава, які на першынстве свету ў Паўднёвую Карэю хоць і прыляцеў, але на памост не выйшаў “праз траўму”.

Затое зноўвызначыліся весляры. На сусветным форуме ў Канадзе беларусы заваявалі 7 залатых узнагарод — рыхтык столькі, колькі і прызнаныя лідары немцы. Прычым мазыранін Раман Петрушэнка і мінчук Вадзім Махнэў старталі ў чатырох класах лодак (на байдарках-двойках і чацверках) і ў кожным фінішавалі першымі. Такога ў шматгадовай гісторыі чэмпіянату свету яшчэ не было. І на “Еўропе” Петрушэнка з Махневым здабылі трэх залатых медалі. З’явілася ў айчынным веславанні і новая зорачка: 21-гадовы канайліст Дзяніс Гаража з Мазыра сенсацыйна дэбютаваў на турнірах высокага рангу, заваяваўшы чэмпіёнскія тытулы на першынствах планеты і Старога Свету.

У акадэмічным веславанні зноў не было роўных Кацярыне Карстан, якая ў 37 гадоў дамаглася восьмага сусветнага троумфу (уключна з алімпійскімі перамогамі). Сёлета майстэрствам Кацярыны Вялікай упершыню на свае вочы любаваліся беларускія аматы.

ры спорту. Чэмпіянат Еўропы праходзіў на новым канале ў Брэсце і атрымаў высокую ацэнку адмыслоўцаў і спартовцаў.

Нагадаў пра сябе і майстар настольнага тэніса Уладзімір Самсонаў, якому для трэцяй перамогі ў Кубку свету прыйшлося тройчы адолець непераможных кітайцаў.

Тэнісістка Вікторыя Азаранка ўвайшла ў дзесятку лепшых у свеце, спыніўшыся на 7-м радку.

СПАРТОВЫЯ ГУЛЬНІ

Тут па-за канкурэнцыяй жаночая каманда па баскетболе. З дзеяці матчаў на першынстве кантынента беларускі выйгралі толькі чатыры, але гэтага хапіла для чацвёртага месца і заваявання пუцёўкі (упершыню!) на чэмпіянат свету-2010. Лідэркаманды Настасся Вярамеенка і Алена Лейчанка ўвайшлі ў лік 15 лепшых баскетбалістак Еўропы.

Хакейная зборная на чэмпіянаце свету прабілася ў восьмёрку наймацнейшых, галоўным чынам дзяякоўчы віртуознай гульні варатара Андрэя Мезіна, якога і журналісты, і прадстаўнікі Міжнароднай федэрэцыі хакея назвалі лепшым галкілерам турніру. УНХЛ увесь сезон годна змагаліся Міхail Грабоўскі («Таронта»), Андрэй і Сяргей Касціцыны («Манрэаль») і ветран лігі Руслан Салей («Каларада»).

Футбольная зборная пад кіраўніцтвам немца Бернда Штанге расчараўвала: у групавым адборачным турніры чэмпіянату свету беларусы абышлі толькі відавочных аўтсайдараў — Казахстан і Андору, прапусціўшы наперад Англію, Украіну і Харватыю. Затое барысаўскі БАТЭ прабіўся ў груповы турнір Лігі Еўропы і падарыў нам некалькі прыгожых матчаў — перамогі над грэчаскім АЕКам (2:1) і ангельскім «Эвертанам» (1:0).

Самы вядомы беларускі гулец Аляксандар Глеб стравіў месцаўлепшай камандзе свету «Барселоне», якая “здала яго

арэнду” германскаму «Штутгарту». Затое ў «Барселону», але гандбольную, перайшоў іншы беларус — Сяргей Руценка. Яго трансфер стаў рэкордным у гісторыі на званага віду спорту — 1,2 млн еўра.

СКАНДАЛЫ

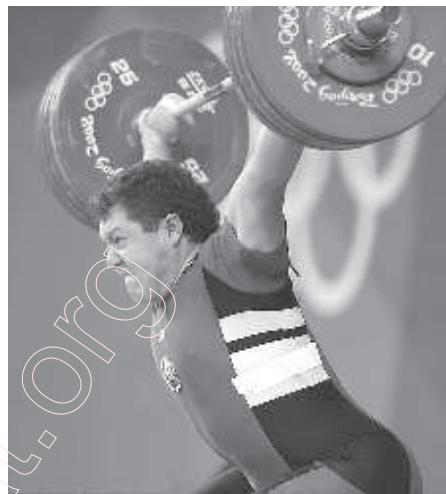
Самы гучны здараўся ў Барысаве, калі за кіраванне аўтамабілем у нецвярозым становішчы засцяжалі алімпійскага чэмпіёна Андрэя Арамнава. Яго

аштрафавалі на мільён рублёў і пазбавілі правоў. Аднак праз два месяцы чэмпіён, атрымаўшы ключы ад трохпакаёў вінтарэсаў, зноў сеў за стырно нецвярозым. І зноў быў злуёлены супрацоўнікамі ДАІ. Гэтым разам штраф вымыраўся трыма мільёнамі рублёў. Акрамя таго, Арамнава больш чым на паўгоды пазбавілі прэзідэнцкай стыпендыі — звыш 15 млн рублёў.

Фактычна пераступіўши мяжу закона, хлопец стравіў калі 40 тысяч долараў.

У сярэдзіне сезона муж Кацярыны Карстан Вільфрыд заявіў, што яго знакамітая жонка можа пачаць выступаць за каманду Расіі. Прычынай таму стаў канфлікт паміж Карстанам і чыноўнікамі Мінспорту. У выніку абодва бакі зрабілі крокі назад і вярнуліся на зыходныя пазіцыі.

Калі канадзец Глен Хэнлан, які ўзначальваў зборную Беларусі па хакеі, падпісаў контракт з мінскім «Дынама», з’явілася надзея, што наш

Арамнава можа нас радаваць і засмучаць

клуб пакіне “дно” табліцы Кантынентальнай хакейнай лігі. Калі ж за велізарныя грошы (лічбы не называліся!) набылі знакамітых гульцоў са Швецыі, Фінляндый, Канады, Чэхіі і Славакіі, падалося, што дынамаўцы змогуць змагацца за “высокія” месцы. Але гуляла «Дынама» не нашмат лепш, чым летася. Раптам кіраўнік Беларускай федэрэцыі хакея і былы міністр унутраных спраў Уладзімір Навумава адправіў Хэнлану ў адстайку. Ужо па сваёй волі канадзец пакінуў трэнерскую пасаду і ў зборнай. На яго месца, прайгнараваўшы меркаванне Навумава, міністр спорту Алег Качан прызначыў Міхася Захараў, які на той момант ужо даў згоду працаўцаў са зборнай Украіны. Навумава пасля некаторай паўзы палічыў за лепшае сысці ў адстайку, спаслаўшыся на прапанову папрацаўцаў у Расіі, якая, паводле ягоных слоў, не звязана са спортам.

МІХАСЬ МОШЫН

У ПЛАНАХ 2014-Ы

Беларусь з трэцяй спробы атрымала права прыняць чэмпіянат свету па хакеі ў элітным дывізіёне. У траўні 2009-га на кангрэсе Міжнароднай федэрэцыі хакея (IIHF) прайшло галасаванне па выбарах месца правядзення першынства планеты 2014 года. Наша краіна перамагла са значнай перавагай, нашмат апярэдзіўшы канкурэнтаў — Венгрию, Латвію і Украіну.

Дарэчы, было абвешчана, што ў траўні 2014-га ўезд у Беларусь для ўдзельнікаў, гасцей і заўзятараў хакея будзе бязвізавым.

Сотні тысяч яўрэй, а таксама рускіх, беларусаў, людзей іншых нацыянальнасцей чыталі гэтвы надпіс, уваходзячы ў лагер смерці, выйсці адкуль можна было толькі праз комін крематорыя. У Кутаісі падрываюць мемарыяльны комплекс памяці грузінаў, якія загінулі на франтах вайны ў радах Савецкай Арміі. Пры выбуху шалённым асколкам забівае васьмігадовую дзяўчынку і яе маці.

Кожная з гэтых гісторый мела працяг. Але спачатку колькі слоў пра іншае.

Адзін і той жа год для кагосьці становіца годам поспехаў і набыткаў, а для некага — часам незваротных страт, выпрабаванняў і расчараўванняў. Сёлета я адчуў гэта асабліва востра. Пайшоў з жыцця мой бацька — удзельнік вайны, чалавек, які заўсёды быў для мяне ўзорам высакароднасці і мужнасці. Мабыць, яшчэ і таму, што бацька ваяваў супраць фашызму, тэму Другой сусветнай вайны ў связі з 70-й гадавінай яе пачатку я успрымаю як вельмі бліzkую і важную. Хаця за шэсцьдзесят пяць гадоў пасля перамогі над фашызмам улады ператварылі яе ў набор прапагандысцкіх клішэ, свайго роду савецкі гламур, у фальш, які так ненавідзеў мой бацька. Толькі нядынаў былі зроблены спробы зняць з гісторыі мінулай вайны фальшывы глянец. Не ў афіцыйных СМІ, вядома: сёлета на "Белсаце" вышлі дакументальная фільмы "Із-гой", "Беларусь пад нямецкай акупацыяй" і інш.

Але я пішу не рэцэнзію. Даводзіца вяртасца ў сённяшні дзень.

Польская паліцыя затрымала вандалаў — пяць чалавек ва ўзросце ад 20 да 35 гадоў, якім удалося зняць металічны надпіс у Асвенцыме і разрэзаць яго на тры кавалкі. Стала вядома, што злачынства замовіў калекцыянер са Швецыі, які прапанаваў за "экспанат" 30 тысяч еўра. Я ўспомніў адну сустрэчу са шведскімі журналістамі, якія распавядалі, што не-анацызм стаў сур'ёзнай проблемай у іх каралеўстве. Мне не верылася. Тым не менш у самай дэмакратычнай краіне свету некаторыя падпальваюць жытло імігрантаў са слабаразвітых краін, іншыя збираюць нацысцкія крыжы і нашыўкі. Нядына Швецыя выйшла на першое месца ў Еўропе па вытворчасці аўдыяпрадукцыі з запісамі фашысцкіх рок-гуртоў і гітлераўскіх ваенных маршаў. Цяпер вось знайшоўся аматар, які захацеў мець у сваёй калекцыі надпіс з Асвенцыма. Якім

НІЯКАЙ ЛІТАСЦІ

Некалькі фактаў апошніх дзён. З брамы былога канцлагера Асвенцым, які стаў музеем, выкрадаюць надпіс "Arbeit macht Frei" ("Праца робіць свабодным"), які стаў сімвалам здзеку гітлераўскіх нацыстаў звязня.

Знаходзяцца тыя, якія Другую Сусветную успрымаюць як гульню...

челавекам трэба быць, каб любавацца падобным? Рацыянальнага адказу няма і быць не можа.

А як бюрократы ў Грузіі маглі дадумачца руйнаваць мемарыяльны комплекс? Ды і рэакцыя расійскага боку была не больш адэкватнай — наскроў палітызаванай і крывадушнай. Пуцін прапанаваў аднавіць узарваны помнік у Маскве. Няважна, што аўтар мемарыяла, скульптар Бердзенішвілі, сказаў, што гэта немагчыма, бо эскізы помніка даўно згублены, а сіл для яго аднаўлення ў старога мастстра няма. Дык можа, урад Москвы даручыць зрабіць гэта настонаму Зурабу Цэрэтэлі? Няважна, што расійскія самалёты яшчэ не так даўно бамблі грузінскія гарэды і сёлы, не шкадуючы ні людзей, ні будынкаў. А пра могілкі ды гістарычныя помнікі тым больш нікто з расійцаў не ўспамінаў. Праўда, помнік Кобе (Сталіну) у Горы і музей яго імя падчас авіяналётай не кранулі — відаць, з павагі да вялікага

дзяржавінага дзеяча СССР.

Можна абурацца зносам помнікаў савецкім салдатам, якія загінулі на вайне. Але ў Беларусі, як і ў Расіі, дагэтуль няма ніводнага мемарыяла памяці мільёнаў ахвяр сталіншчыны, у тым ліку ваеннапалонных. На месцы даваенных масавых расстрэлаў у Курапатах стаяць толькі самаробныя крыжы, якія перыядычна апаганяюць невядомыя вандалы. Але ў Беларусі, як вядома, ёсьць гісторыка-культурны комплекс "Лінія Сталіна", створаны ў мэтах патрыятычнага выхавання і прыцягнення турыстаў (стваральнікі вучыліся камерцыі ў "эфектуўнага менеджара")? Які цудоўны імідж і сімвал!

У ЕС свядомая частка грамадства, прынамсі, спрабуе змагацца з праявамі фашызму і ксенафобіі, а ў нас усё яшчэ змагаюцца з "фальсіфікацыяй" герайчнай савецкай гісторыі.

МАКСІМ ПЕШКА

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ НАШУ ГАЗЕТУ Ў ІНТЕРНЕЦЕ І Ў PDF-ВЕРСII,
ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ WWW.SVABODABY.NET.**

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСЮ ГАЗЕТЫ,
ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL info@svabodaby.net ВАШ ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.**

Заснавальнік ТАА "Тут і цяпер"

Галоўны рэдактор А. Уласаў (email: info@svabodaby.net)

Адрас г. Мінск, вул. Касцюшкі, 18

Падпісаны ў друку 21:35 30.12.09

Тыраж 299 экзэмпляраў